בסוד שיח

שאול שיר

הטעיה בכשרות

ביום ראשון השבוע ריוותה כותרת גדולה בעיתון "מעריב" (עמוד 20) כי "במקדונלד'ס קיבצו את הפסח ומכרו חמץ בבוקר החג השני". עומרי פרג, מנכ"ל מקדונלד'ס אישר את הידיעה הזאת וציין, כי "עם נמר המלאי של הלחמניות המיוחדות לפסח, החלו למכור לחמניות רגילות במספר סניפים". עלק"ע אחזה ידיעה, הרשת הקפה מכרה בכל ימי הפסח בביעי גלידה ופאי תפוחים-חמץ, לצד לחמניות כשרות לפסח.

אני לא נכנס כעת לסוגיה הפסאיבה, שבגינה לכל מדינות העולם הפשטרות כבל הניתן את מסר רות העם שלהן (והישראלים היוצאים לחו"ל כל כך מתפעלים ומתלהבים מהתרבויות הזרות), הרי שכאן מבקש המיזם הצפקני לעקור כל דבר הקי שור למורשת היהודית ולעבד היהודי.

אני מבקש לעסוק רק בהיבט של ההטעיה סב חינת הכשרות – דבר הפטור לרבנויות השונות.

למקדונלד'ס יש מספר קטן של סניפים הפוב רים מזון כשר. הרוב המכריע אינם כשרים וכולם, גם הכשרים וגם הלא כשרים תחת אותו שכ מקדונלד'ס.

קיים ציבור גדול של יהודים תמימים ופשוטים, שאינם נמנים על תובשי בית המדרש שבקלות יכו לים לטעות ולסבור בהסתמך על התנויות הכשרות, כי כל הרשת כשרה, והרי יש בכך משום הכשלת רבים. לא בכדי מסעדות שאין להן תעודת הכשר, שמות בחוית את התמונה של ה"בבא-סאלי" או צ' לום של תעודת הכשר על הפיתות, שניתנה בבלל. בעיר אחרת. לא כולם בוגרי אוקספורד ובעיניי כשרות נשים ובגרים-חסרי רקע השכלתי אך שומ רי מסורת, יכולים להכיל בקלות. הנושא הזה עמר כבר למבחן בבג"ץ כאשר הרב של יבנה, הרב יוסף אבו חצירא, סירב לתת תעודת הכשר לרשת שמבריה פרשות. זה הגיוני ולא ברור מדוע הרב יעקב שבאג, ראש אגף הכשרות הארצי ברבנות הראשית, אינו מורה להסיר את המפוברים ממקדונלד'ס כשמסילא רוב הרשת אינה כשרה.

יש כאן הטעייה על-פי כל קנה-מידה ונתתי הב שרות נושאים באוזניות קשה כל עוד השם מקדונלד'ס מופיע בחנויות המסכר הכשרות.

וכדי להביא את הענין הזה עד לאבסורד, נספר לכם, כי לרשת המקבילה, "בורגר ראנץ'", יש חנות קטנה, בקניון המוחזק על-ידי הרבנות הר מסכר בנתניה, בקניון שקיימת עוייגת כלפי קוטית, משום היותו פתוח בשבת. החנות הזאת מר צריה כשרים, אינה. פתוחה בשבת, אבל אין היא מקבלת תעודת הכשר מהרבנות המקומית במפגרת העונש הקולקטיבי: זו אבל שוברת-שבת וכו' וכו' לו תצפק לירח. תוסר הקיניון עובד לכל אורך השבוע זו אותה הסיבות שקיימת עוייגת כלפי הרת ומייצגיה, ולא בגלל האיסור למכור חמץ בפ סח.

רק על הסיפור הזה של מצות ופרך לייל-שמת, עם כל סיפור יציאת-מצרים והגדה, הייתי מבי אלפי תיירים מחו"ל בתקופת הפסח בקברטים וב נופים, ישראל אינה כה יחודית. בארץ התע"ד הרת התע"ד – כן יכן.

מילואים: לא רק פיצוי כספי

השורה הר. קיבל באפיזנה צו לשרות מילואים הנר תחיל באי חול המועד פסח ומסתיים כעבור שלושה שבועות. האחרה הר. משרת ביחידת שיריון והיחידה הזאת מושאלת להעסקה בשטחים. עד כאן הכל נר מאלי ומבין. לצו ניליוה מסבא המזהה שאין לבוא עם רכבים פרטיים, מאחר ואסור על חיילים לנסוע ברכב שאינו ממוזן. הר. לקח היחד ובכל זאת בא עם רכבו הפרטי ואמר לעצמו בסיכה הנרע ביותר אשאיר אותו בשטח ואחזור לקחתו כתום שרות המילואים.

הר. הגיע לשטח ההתייצבות והנה נתברר לו, כי הוא נקרא לשטח רק כדי לחתום על צייוד ונשק ומיד לאחר מכן שוחרר לביתו כמו כל יתר האנשים שזומ נו לאותן שרות מילואים. למזרת היה עליהם להתייר צב בבסיס הארמונים. הם התייצבו בשעה 10 והחל משעה זו עד שעה 4 אחה"צ שכבו המילואימניקים בחדר מעץ באוהלים. כל הארמון כלל אישות נשק וכי של כדורים בודדים ביום ובלילה.

אחרי זה נשלחו לכתיהם כדי להתייצב למחרת היום במקום שנקבע לתעסוקה המבצעית.

אותם 50 מילואימניקים לא הבינו מדוע נאסר עליהם להביא רכב כאשר ביום הראשון לא עשו דבר זולת ושיכה על ציוד, לא שהו בשמחים כלל ועלול חזרו לבתיהם. אותם 50 מילואימניקים לא הבינו מדוע הם נקראו ("סתם") לימ"ח (יחידת מחסני תרום) ביום הראשון, בעוד שניתן היה להסיך את המצ הזה ואמנו של צה"ל היקר מאד בכל הקשור לכי לוחים, עליידי העמסת שתי משאיות בציוד עם שני אפסנאים ישר ליחידת הארמון. ועוד יותר מזה לא היה ברור להם למה היו צריכים לשבב במן גב, גב בתוך במשך שעות יקרות ביחידת הארמון. מעשר בבוקר עד ארבע אחה"צ. כל התסרים שקיבלו היו מנוסנגים תי ראה שכמה מיחידות המילואים צריכות לעבוד סיל סול.

לתומנו סברנו, שכל התסבות האלו כבר עברו חלפו מן העולם חמנו של חיול המילואים מנהל מרכז הציוי לבסיס עד לשעת השיחרור.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

ביום ראשון שוקף, כ"ב בניסן חל יום ההילולא של הקדוש וקדוש והמהדר) רבי ישראל יצחק בן רבי שמעון מוואריק.

במרצאי שבי'עי של פסח סיפר המקובל הירושל מי, רבי עקיבא רבינוביץ שליט"א, מאדני הסיפורים שבאסותתו על-הצדיק הזה, שהיה מתלמידיו של הרבי ר' בונים מפשיסחא זי"ע. ואני מעדיף להביא את הדברים כמסופר במקור:

מיד לאחר נישואיו, היה רבי יצחק מוואריק שוכח שבת אחת בביתו ושבת אחת אצל הרה"ק רבי הוד"ל מלעלוב, לסירוגין. כעסו על כך בבית חמיו: איזו מין הנהגה זו בשבת, שגם לא עסק במשהו לשרי מה. אשר-על-כן לחצו עליו ליתן גם לאשתו. לא הועיל שום רב', עד אשר הביאוהו לבית הדין על-מנת שיתן לה גט.

היה אותו צדיק בעצר גדול, שכן, לא רצה לגרש את אשתו הראשונה, ועל כן החליט לנסות אפשרות אחרונה של שכנוע. הוא קרא לאשתו לאחד החדרים הנמדרים בבית. הדין. באמר לה: שמעי, אני עתיד להיות אדמו"ר גדול ויהיו לך מתנות לרוב, תכשי טין ובצתנין וכבוד גדול. לא יחסר לך כסף ויהיה לך הכל, מה איכפת לך אם תתארי עימיי נתרצתה אשתו והסכימה, ולא הועילו עוד הטענות הזרות. בב שעה חמיו חמתין בצד רב, שוחי כבר הסכימה לקבל גם חבה הזרה בה חלכו להם מבית הדין כל שמח שבאו. מה עשה גידול את שניהם מובהק.

■

בבעידותו כשהוה עדיין נוסע אל הרבי ר' בונם מפשיסחא, אמרו החברים זה לזה שמח ר' יצחקל מוואריק אי-אפשר להבעיט בשום אופן. לא ניתן להי כשילו במידת הכעס. החליטו לנסותו. לרבי יצחקל מוואריק היתה קשמת שבת. ביקשו מאחר המתפ

הגם שנאנע

לללים בבית המדרש, שלא היה חכם במיוחד, שילה לבקש ממנו מיד לאחר אמירת "ברכי". ניגש וביקש מבת הרבי יצחקל נתן לו. שלחו אותו בשנית לשני "קריאת שמע", ושוב פנה אליו ואמר: "תסבק שלך טוב מאד, תן לי עוד". ונתן לו. שוב רחפר את השטה לשני "בעל ישראל" שיבקש עוד פעם מבת וכן עשה. ניגש אליו ואמר: "מחל לי, אולם תסבק שלך משובה במיוחד, תן לי עוד". ונתן לו. לאחר "שמונה עשרה", ראו שהרבי מוואריק מחפש את אותו יהודי, ומכיוון הבל שהוא רוצה לתת לו "מנה" על כך שבל. בל אותו לשני "קריאת שמע" ולאחר ק"ש ראות שמע". הנה ראו הבל שבאשר מצא אותו, הרשים לו את קושטת תסבק ואמר: "ראיתי שהתבק שלי מובא תן בעינין מאוד. קח לך אישרא את הקושטה כולה ולכשאצטרך – אקח אני מבק ממך".

■

הרמ"ך מוואריק נהג לומר בכל יום שיעור בפי דושי ח"ל בפני קהלו. בנו, האדמו"ר האמצעי, רבי מנדלי מוואריק אמר, שאביו בשעה שליפר את השי עור במדרשי ח"ל, תיקן אלפי אלפי נשמות הקלה אותן משאול תחתית. באור השיעורים נזדכו לבית המדרש יהודי עשיר ותלמיד חכם אשר היה צריך תיקון גדול על מעשים שפגמו בשורש נשמתו. כשחחל הצדיק מוואריק לומר את השיעור, ראתה לאותו עשיר שנפל ונתעלף. חשו אליו לעוררו, ולא עלה בידם. משניסו שוב ושוב לעוררו וללא הצלחה – נרעשו כל היושבים בבית המדרש. כשראה הרה"ק מוואריק את אשר קורה, ניגש אל העשיר ולחש לו בדרמה באזנו ומיד נתעורר ופקח.

רצו הבל לדעת מה אמר לו האדמו"ר, אולם לא יכלו להציל מפיו של אותו יהודי דבר. סמוך לפטר ותו גילה למקורבין את אשר ה'ה, וסיפר: "כשהרבי לימד את מדרשי ח"ל, שמעתי אותו מבדיו ומונה את כל העבירות שעברתי מיום עומדי על רגלי. פה עשית כך ושם עשית כך ונתבישתי מאוד, ומרוב עשית כך ושם עשית כך ונתבישתי מאוד, ומרוב הבושה, כשראיתי שורבי אומר את קבל עם ועוה – נתעלפתי מרוב נודל הבישון ואי-אפשר היה להתעירני מתוה גודל הצער. כל זאת, עד אשר ניגש אלי הבר דיק מוואריק בעצמו ולחש לי באזניי: "אף אחד לא שמע". ואכן, לאחר שהתעוררתי מעלפוני נתבדר לי שוב"ן שמני איש לא שמע את מה שאני שמעתי. הרבי הקי"ש את המדרש ואני שמעתי את אשר הייתי צריך לשמוע. אך זו הבינו את אשר אמר בנו, רבי מנדלי מוואריק, שאביו בשעה שליפר מדרשי חול"ת תיקן אלפי נפ מות. איש איש שמע את אשר היה צריך לשמוע ולא זולתו.

בנו, האדמו"ר הראשון מאפשינה, הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע, החל כותב את ההסברים של אביו על מדרשי חול"ת, שהיו לפשתו של מדרש. כאשר בא לאביו והראה לו את אשר כתב, אמר לו הקדוש מוואריק: "לא לזה נתכוונתי". לא היתה לו ברירה אלא לגנוז את הסברים ולהתחיל לכתוב את הכל מחדש. כשכתב בשנית ובא להראות לאביו, אמר לו גם הפעם: לא לזה התכוונתי". כך היה גם בפעם השי לישית, עד שהפסיק לכתוב ויהי לפלא.

■

ראיתי בספר אחד, שמחבר מביא, שאביו (של המחבר) נהג לנסוע לחסת בצלו של הרה"ק מוואר קי זי"ע ושמע ממנו שאמירת ה'שלום עליכם' וה"א שת וחיל שלו-בליל-שבת היתה נראה כאור, והיה אומר, אתם ברביקות ובתפעודות כזו, עד שכלם בבו מרוב ההתרוממות-שבת. באחת השבתות הגיע להאדמו"ר מפולין זי"ע (בעל "שפתי צדיק") ושמע כיצד הוא אומר "שלום עליכם" בליל שבת ואמר לאחד מבן שאינני יכול לשכוח את אשר שמע שם. שכן, היתה זו התעוררות עצומה שלא מעלמא הדין.

■

וב"מליצי אש" כתב עליה מה"ר יצחק מוואריק ז"ל המחלק ביום מילת יצחק אבינו ע"ה וביום שה תחיל יוגשע להקיף את ירחו, ועלה לשמים תפא רת-ישראל, משה הדור הדרן. רבבות אלפי ישראל הלכו לאחרו האין לשער האין לספר בזלזולו וקידש תו. והיה מלאך מליץ טוב על ישראל ובמסירות-נפש הלך בעקם לפני שרי האש"ץ ופעל להם תשועות שנה לפני מסירתו היה אצל הרה"ק ר' יחזקאל מקאמרנר זי"ע והיכנו להיקבר. האם קדאריק "ששם נהג נשיאותו והדין שישכב אצלם וינן עליהם גם אחרי עלותו השמימה, או שמא יסמן בחדשא – מקום בו טעל לנוף כלל ישראל". ויקץ לו הצדיק מקאמרנר שישמן בחאריק, ששם ינחל עלהו להם וינא רבר מיצרא ובחדשא יהיה מונה בנו הקד דוש, רבי מנחם מענדל. וכך היה. זי"ע לישועות ור חמים.

עורכת המוסף: נעמי גולן